

Dankwoord Herman Wekkerprijs

U en ik – wij hebben het een en ander met elkaar gemeen. Daarvoor hoef je alleen maar naar het thema van dit congres te kijken: “Teaching English to the YouTube generation.” De afgelopen week kondigde de baas van de Publieke Omroep aan dat de vertrouwde namen van de publieke tv- en radiozenders (Nederland 1, Radio 2 en ga zo maar door) zullen verdwijnen. Er komt één herkenbare naam voor terug. De afkorting NPO moet straks in het collectieve Nederlandse geheugen zitten. En waarom? Omdat ook de omroep een antwoord moet zien te formuleren op de YouTube-generatie. Die hecht namelijk niet aan omroepen, laat staan aan televisienetten, en wil gewoon één *app* waar-ie zijn favoriete programma’s allemaal kan terugvinden. Aan die *app* moet een herkenbaar merkje hangen, en dus, zegt de omroepbaas: NPO.

De slag met de YouTube-generatie, daar raken onze beroepsgroepen elkaar dus. Maar niet alleen daar. Als mijn eigen middelbare schooljaren een goede indicator zijn, en dat vermoed ik, is de grootste vijand van de leraar Engels het wijdverbreide misverstand dat we die prachtige taal toch al wel spreken. Ik heb de afgelopen zes jaar in Washington van dichtbij mogen zien hoe fout dat kan gaan, als mannen als Jan Peter Balkenende, Maxime Verhagen en Uri Rosenthal weer eens dachten een bezoek aan Washington af te kunnen zónder bijscholing door de Vughtse nonnen. Het deed vaak pijn aan de oren, en het is een geluk bij een ongeluk dat hun koeterwaals vanwege het geringe belang van Nederland nooit de Amerikaanse televisiejournals haalde. Het Engels van Wouter Bos en Frans Timmermans was daarentegen fantastisch. Maar wie dáár weer uit wil concluderen dat de sociaal-democratie *dus* zijn talen beter beheerst, hoeft alleen maar even terug te denken aan de ondernemers van Joop den Uyl (de “undertakers”) om te weten dat dat niet waar is.

We dénken allemaal dat we Engels spreken. Zoals we ook dénken dat we Amerika kennen.

De Nederlander stapt in het vliegtuig, rijdt in een camper het bekende, schitterende rondje dat van Los Angeles, via Las Vegas en Death Valley naar het noorden leidt, naar San Francisco, zakt weer af om drie weken na de landing weer terug naar Schiphol te vliegen vanuit L.A., en denkt dat-ie de Verenigde Staten kent en snapt. Voor zover-ie dat nog niet deed na jarenlang televisiekijken.

Het is de grootste uitdaging voor de Amerika-correspondent, of-ie nou voor een krant werkt of voor een televisieprogramma. Ik kampte nooit met brute censuur, wollige tolken, boze rebellen, strenge stempels of (erger dan het voorgaande bij elkaar) tergend langzaam internet. Die problemen horen bij andere correspondentschappen, en ik heb vanuit het comfortabele Washington mijn collega's overal ter wereld bewonderd om hun doorzettingsvermogen.

Maar bij de VS hoort een andere uitdaging: je moet de kijker, luisteraar en lezer meenemen door een land dat ze dagelijks op televisie zien. Je moet ze geïnteresseerd houden in discussies waarover het Nederlandse standpunt bij voorbaat vaststaat, zoals Obama's plannen met de gezondheidszorg, waar een meerderheid van de Amerikanen geen brood in zag. Ik vond het de meest dankbare klussen: laten zien dat de rechtse Tea Party aan de linkerkust is geboren, Californië. Op bezoek bij de Flying Doctors in Tennessee, terwijl die normaal alleen in de tropen werkten. Naar de begrafenis van een Afghanistan-dode. Zijn ouders legden uit waarom het offer de moeite waard was – een standpunt dat in Nederland, land van vredesmissies, op ongeloof stuit.

Minister Timmermans pleitte onlangs voor het instandhouden van de buitenlandcorrespondent. Hij deed dat bij de presentatie van een journalistiek boek, geschreven door een oud-correspondent, dus wellicht smeerde hij stroop. Maar ik hoop het niet. Vanaf een waaiierig dak de krant napraten kan iedereen. Eigen betekenis aan het nieuws geven en, vooral dat, het land intrekken om dat nieuws te illustreren, daarvoor is de goed ingevoerde correspondent nodig. Hard

nodig. Heel hard nodig. Adriaan van Dis zei gisteren in de Volkskrant: “Ik krijg dit bijna niet mijn strot uit omdat het al zó vaak is gezegd, maar Nederland is de laatste jaren erg naar binnen gekeerd.” Zolang het geldt, moet het gezegd worden.

Ik kan hele Journaals vullen met eigen reportages die nét niet het beoogde punt maakten, situaties die ik achteraf verkeerd had ingeschat, analyses waarvan de kijker misschien toch niet genoeg opstak. Uit de toekenning van deze prijs – mijn eerste sinds een provinciale LEGO-Award in de jaren tachtig - leid ik maar af dat het toch ook nog geregeld goed kwam.

Zeer, zeer bedankt.

Eelco Bosch van Rosenthal